

det. Grundvandet har mange steder mere nitrat end den vejledende grænseværdi, hvilket er en sundhedsgrenseværdi for mennesker, der endda er højere, end nitratfølsom natur kan tåle at modtage med grundvand fra f.eks. kildevæld. Dyrkningsjordene har i mange år modtaget omkring dobbelt så meget fosfor, som der fraføres, og derfor hober fosforen sig op med udvaskningsrisiko til følge. Det har fået den nuværende regering til at indføre regler om, at dobbelt så meget fosfor som nødvendigt er for meget; men tilførsel af mere fosfor, end der fraføres, tillades stadig. Det er altså et oplagt problem, som den tidligere regering ikke gjorde noget ved. Der er brug for at gøre en stor indsats. De grønne organisationer er desværre alle enige om, at det overhovedet ikke er det, som denne lov gør.

EL betragter ikke det lovforslag, der foreligger, som et fremskridt, men kan dog finde enkelte områder, som tyder på fremskridt. Men der er også områder, hvor der er tale om reelle tilbageskridt.

Hvad der i virkeligheden er langt mere alvorligt, er, at lovforslaget cementerer den strukturudvikling, som vi har set i dansk landbrug indtil nu: industrilandbrugets sejrsmarch hen over den danske natur. Den vision, der ligger bag dette lovforslag, er, at vi skal have et landbrug, som er isoleret fra naturen, fordi et landbrug, der reguleres efter reglerne i dette lovforslag, ikke kan leve i balance med naturen.

Det er det grundlæggende problem. Det virker modsætningsfyldt, at man på den ene side diskuterer dyrevelfærd med partiernes miljøpolitiske ordførere i forhold til et industrialiseret landbrug og i den sammenhæng kan blive enige om, at der eksisterer omfattende problemer. Når dyrevelfærd diskuteres med de samme partiers miljøordførere i forhold til det industrialiserede landbrugs miljøproblemer, henvises ofte til, at spørgsmålet om dyrevelfærd bør løses i et andet forum.

Man kan diskutere længe, hvor meget ringere lovforslaget er end de regler, der gælder nu, men fordi lovforslaget grundlæggende fastholder en strukturudvikling og gyllestalde, som ikke formår at sikre dyrevelfærd, og en type gødning, der ikke opbygger en levende og frugtbar jord, er det et meget dårligt lovforslag.

Efter vores opfattelse er miljøregler også et af de områder, hvor man kan gennemføre beslut-

ninger, som kan påvirke strukturudviklingen i det danske landbrug afgørende. Herved lettes presset på naturen, således at der ikke bliver bygget mange flere husdyrstalde, som ikke bærer de økologiske løsninger i sig, og som derfor skal afskrives og udtjenes, før landets landbrug for alvor kan lægge om til økologisk drift.

Det er ikke i det danske samfunds interesse, at der kommer husdyrstalde alle de steder, hvor naturen teoretisk set kan tåle nogle flere næringsstoffer. Hverken antallet af arbejdspladser eller skatteprovenuet berettiger de samfundsmæssige omkostninger til dette formål. Eksportindtægter i sig selv tilfalder private landmænd og store andelskoncerner og er kun væsentlige for samfundet, i den udstrækning en andel af indtægterne bliver betalt i skat, eftersom valutabalancen ikke er vigtig nu, hvor der hersker et frit marked for valuta.

Danmark får meget store problemer med at overholde vandrammedirektivet i 2015. Det har miljøministeren svaret på mange gange, og svarene har altid været nogenlunde præcise, nemlig en anerkendelse af problemet, men at problemet vil blive løst – bare på et andet tidspunkt. Problemet bliver ikke løst ved dette lovforslag. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget. De 8-årige produktionstilladelser, der bliver givet i medfør af lovforslaget, og som gælder 8 år ud i fremtiden, vil formentlig være med til at forhindre, at vi i 2015 kan leve op til de målsætninger

I højere grad end ved den gamle lovgivning peger dette lovforslag på bufferzoner og konkrete typer »særlig følsomme områder«, hvor beskyttelsesindsatsen koncentrerer, men som derved samtidig er med til at svække mulighederne for, at anden natur skal tages i betragtning, når miljøtilladelserne til at forurene med næringsstoffer fra husdyr skal uddeles. Der findes anden lovgivning, bl.a. habitatdirektivet, naturbeskyttelsesloven, miljømålsloven og skovloven, som stadig skal overholdes, men meget natur vil stå uden beskyttelse mod forurening med gødningsstoffer fra husdyrstalde.

Enhedslisten ønsker, at landbruget skal reguleres på en måde, så det enkelte landbrug ikke udleder flere gødningsstoffer, end naturen kan nå at omsætte, og det kræver, at husdyrene er mere spredt, både i mindre enheder og bedre fordelt i landet. For ellers bliver ammoniakdampe for kraftige. Samtidig er det en struktur, der